

РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЇ ЗАХИСТУ В ХОДІ ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО РІШЕННЯ ДЕТЕКТИВА ПРО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

IMPLEMENTATION OF THE DEFENCE FUNCTION DURING THE APPEAL OF THE DETECTIVE'S PROCEDURAL DECISION ON THE NOTIFICATION OF A SUSPICION

Скрячко М.-М.А., аспірантка кафедри кримінального процесу та криміналістики

*Інститут з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Львівського державного університету внутрішніх справ*

Стаття присвячена висвітленню однієї з актуальних проблем кримінального судочинства – реалізації функції захисту в ході оскарження такого процесуального рішення детектива, як повідомлення про підозру, з якого розпочинається притягнення особи до кримінальної відповідальності. Не зважаючи на те, що вже протягом 5 останніх років в сторони захисту наявна процесуальна можливість оскаржити повідомлення про підозру, все ж ще не напрацьовано єдиного підходу щодо розуміння підстав для скасування повідомлення про підозру та меж його перегляду. У статті звернуто увагу, що серед практиків вказана норма часто сприймається «мертвою», що пов'язано із певною солідарністю суддів, коли відмова у скасуванні повідомлення про підозру має на меті не дискредитувати іншого слідчого суддю, котрий раніше у цьому ж кримінальному провадженні здійснив розгляд клопотання про обрання запобіжного заходу та задовольнив його (а відтак, в ході розгляду цього клопотання дійшов переконання щодо наявності обґрунтованої підозри у вчиненні злочину). Продовжено наукову дискусію, що в розрізі оскарження повідомлення про підозру слідчий суддя, суд враховують його значення і як процесуального документа, яким оформлюється відповідне процесуальне рішення, і як комплексу процесуальних дій. Автор висновок, що в ході розгляду скарги на повідомлення про підозру слідчий суддя наділений правом перевіряти: 1) відповідність змісту повідомлення про підозру вимогам статті 277 КПК України; 2) дотримання стороною обвинувачення вимог закону щодо порядку складання та вручення повідомлення про підозру; 3) дотримання стандарту «достатніх підстав (доказів)» та обґрунтованості підозри в цілому. На основі аналізу судових рішень та надбань наукової спільноти автором виокремлено такі проблеми реалізації функції захисту в ході оскарження повідомлення про підозру: 1) ускладнення перспективи скасування повідомлення про підозру в разі не обрання підозрюваному запобіжного заходу (з урахуванням стандартів «достатніх підстав (доказів)» та «обґрунтованої підозри»); 2) безпідставне надання преюдиційного значення судовим рішенням про обрання запобіжного заходу, якими констатовано обґрунтованість підозри; 3) відмова у скасуванні повідомлення про підозру з підстав оспорення захистом кваліфікації дій підозрюваного чи наявності складу злочину; 4) неоднозначність підходу в праві оскаржити повідомлення про підозру в об'єднаному чи виділеному кримінальному провадженні, якщо первинні відомості про таке внесено до ЄРДР до 15.03.2018; 5) необґрунтоване встановлення збільшеного строку оскарження повідомлення про підозру; 6) наявність підходів, що таке оскарження суперечить презумпції невинуватості.

Ключові слова: притягнення до кримінальної відповідальності, стандарт «достатніх підстав (доказів)», стандарт «обґрунтованої підозри», обрання запобіжного заходу, презумпція невинуватості.

The article is devoted to one of the urgent problems of criminal justice – the implementation of the defense function during the appeal of such a procedural decision of the detective as notification of a suspicion. Despite the fact that for the past 5 years, the defense has had the procedural opportunity to appeal the notification of a suspicion, a unified approach to understanding the grounds for canceling the notification of a suspicion and the limits of its review has not yet been developed. The article draws attention to the fact that among practitioners this norm is often perceived as «dead», which is connected with a certain solidarity of judges, when the refusal to cancel the notification of suspicion is aimed at not discrediting another investigating judge, who previously in the same criminal proceeding has decided on the issue of choosing a measure of restraint and granted it (and therefore, during the consideration of the measure of restraint motion, he became convinced of the existence of a well-founded suspicion of the commission of a crime). Scientific discussion has been continued, that in the context of the appeal of the notice of suspicion, the investigating judge, the court take into account its significance both as a procedural document, which forms the corresponding procedural decision, and as a set of procedural actions. The author concludes that during the examination of a complaint about a notice of suspicion, the investigating judge has the right to verify: 1) compliance of the content of the notification of suspicion with the requirements of Article 277 of the Criminal Procedure Code of Ukraine; 2) compliance by the prosecution with the requirements of the law regarding the procedure for drawing up and serving a notice of suspicion; 3) compliance with the standard of «sufficient grounds (evidence)» and reasonableness of the suspicion in general. On the basis of the analysis of court decisions and assets of the scientific community, the author singled out the following problems of the implementation of the protection function during the appeal of the notification of suspicion: 1) complication of the prospect of canceling the notification of suspicion in case a measure of restraint was not chosen for the suspect (taking into account the standards of «sufficient grounds (evidence)» and «reasonable suspicion»); 2) groundless giving of prejudicial value to the court decision on the selection of a measure of restraint, by which the reasonableness of the suspicion was ascertained; 3) refusal to cancel the notification of suspicion on the grounds of disputing by the defense the qualification of the suspect's actions or the existence of a crime; 4) the ambiguity of the approach to the right to appeal the notification of suspicion in a joint or separate criminal proceeding, if the primary information about such was entered in the EDPR before 03/15/2018; 5) unjustified establishment of an extended term for appealing a notice of suspicion; 6) the presence of approaches that such an appeal contradicts the presumption of innocence.

Key words: criminal prosecution, the standard of «sufficient grounds (evidence)», the standard of «reasonable suspicion», selecting a measure of restraint, presumption of innocence.

Повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення є вкрай важливим етапом під час досудового розслідування, адже саме з ним пов'язується початок притягнення особи до кримінальної відповідальності. У постанові від 13.08.2020 Касаційний кримінальний суд Верховного Суду наголосив, що саме цим актом у кримінальному провадженні вперше формулюється та обґрунтовується підозра конкретної особи у вчиненні кримінального правопорушення. Більше того, це – свого роду підґрунтя для виникнення системи кримінально-процесуальних відносин та реалізації засади змагальності у кримінальному провадженні, адже в такий спосіб у під-

озрюваного з'являється можливість впливати на подальше формулювання обвинувачення та більш цілеспрямовано реалізувати функцію захисту [1].

В доктрині неодноразово було наголошено, що право на захист в особи виникає саме з моменту повідомлення про підозру, що співпадає і з моментом виникнення функції захисту як такої (якщо цьому не передувало затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення) [2; 3; с. 36].

Раніше в науковій спільноті зверталась увага на те, що неможливість оскарження повідомлення про підозру створювала певну неузгодженість зі ст. 55 Конституції Укра-

їни, якою гарантується право кожного на судові оскарження [4; с. 331]. Інститут скасування повідомлення про підозру вперше на законодавчому рівні було впроваджено згідно із Законом №2147-VIII від 03.10.2017, яким доповнено частину 1 статті 303 КПК України пунктом 10, що надає право підозрюваному, його захиснику чи законному представнику оскаржити на досудовому розслідуванні повідомлення слідчого, дізнавача, прокурора про підозру після спливу: 1) одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку; 2) двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину; але у двох випадках не пізніше закриття прокурором кримінального провадження або звернення до суду з обвинувальним актом. Цим же законом доповнено частину 2 статті 307 КПК України пунктом 1-1), згідно якого ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування може бути про скасування повідомлення про підозру [5]. Відтак, законодавець наділив сторону захисту правом оскаржити повідомлення про підозру, а слідчого суддю – повноваженнями скасувати таке повідомлення з можливістю оскаржити ухвалу слідчого судді про скасування повідомлення про підозру та про відмову у задоволенні скарги на повідомлення про підозру в апеляційному порядку.

Вказані зміни, на перший погляд, мали б надати стороні захисту ефективний засіб юридичного захисту у разі необґрунтованого повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину. Втім, серед адвокатів часто домінує думка, що наведена норма є, по суті, «мертвонародженою» в силу проблематики певної «солідарності» суддів, адже досить безнадійно очікувати скасування повідомлення про підозру слідчим суддею того ж суду, в якому до цього підозрюваному було обрано запобіжний захід, обов'язковою передумовою для чого є визнання підозри обґрунтованою [6]. Ба більше, цілком реальною є ситуація, коли один і той же слідчий суддя і обирає підозрюваному запобіжний захід (констатує про обґрунтованість підозри, як це прямо викає із ч. 2 ст. 177 КПК України), і розглядає скаргу підозрюваного чи його захисника на повідомлення про підозру. Звідси, частина науковців причиною виникнення проблем із скасуванням повідомлення про підозру вважає етичне спілкування між суддями (як не бажання одним суддею, скасовуючи повідомлення про підозру, тим самим «підставляти» своїх колег, які раніше ухвалювали відповідні рішення у тому ж кримінальному провадженні) [7; с. 231].

Як вказує Х. Р. Слюсарчук, повідомлення про підозру оскаржується у таких значеннях: а) як діяльність слідчого, дізнавача, прокурора у кримінальному провадженні; б) як процесуальне рішення (твердження, внутрішнє переконання) слідчого, дізнавача, прокурора; в) як процесуальний (письмовий) акт (документ) у кримінальному провадженні [8; с. 316].

В свою чергу, Н. В. Глинська та Д. І. Клепка, виходячи із системного тлумачення ст. ст. 276–279, 303 КПК України, зазначають, що оскарженню під час досудового розслідування підлягає: а) процесуальний документ – рішення слідчого, прокурора «повідомлення про підозру»; б) дії, пов'язані із врученням повідомлення про підозру особі у вчиненні кримінального правопорушення; в) бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невиконанні обов'язків передбачених ст. 276–279 КПК [9, с. 22].

Касаційний кримінальний суд Верховного Суду наголошує, що аналіз норм КПК України дає підстави розмежовувати: а) підозру як *примушення* про вчинення особою кримінально караного діяння; б) письмове повідомлення про підозру як *процесуальне рішення*; в) повідомлення про підозру як *комплекс процесуальних дій*, який передбачає складання та вручення повідомлення про підозру, роз'яснення процесуальних прав підозрюваного, суті підозри, внесення відповідних відомостей до ЄРДР. Оскільки

законодавець в частині процесуального порядку повідомлення особі про підозру оперує окремими поняттями як «складання», «вручення» та «здійснення», то під поняттям «повідомлення про підозру» суд касаційної інстанції розуміє саме окремий процесуальний документ, а не дію (процедуру, процес), адже для цього законодавець ужив інший термін – «вручення повідомлення про підозру» [1].

Аналіз ухвал слідчих суддів свідчить, що наведена позиція Касаційного кримінального Суду Верховного Суду не є домінуючою у практиці застосування, тобто попри звуження судом касаційної інстанції поняття «повідомлення про підозру» до процесуального документу, слідчі судді в розрізі оскарження такого повідомлення враховують його значення і як процесуального документу, яким оформлюється відповідне процесуальне рішення, і як комплексу процесуальних дій. Поряд з тим, надаючи оцінку повідомленню про підозру в ході її оскарження слідчі судді, реалізуючи визначені КПК України повноваження, *можуть* перевіряти: 1) відповідність змісту повідомлення про підозру вимогам статті 277 КПК України; 2) дотримання слідчим, дізнавачем, прокурором вимог закону, визначених главою 22 КПК, зокрема статтями 276 та 278 КПК щодо конкретного випадку повідомлення про підозру та порядку його складання та вручення; 3) дотримання стандарту «достатніх підстав (доказів)» та обґрунтованості підозри в цілому. Нами вжито «*можуть*», виходячи із засади диспозитивності, котра наділяє слідчого суддю правом вирішувати лише ті питання, які віднесені на їх розгляд сторонами, тобто якщо скаржник у скарзі на повідомлення про підозру покликається, до прикладу, виключно на недотримання порядку її вручення, то слідчий суддя позбавлений права надавати оцінку підозрі з точки зору її обґрунтованості.

Деякі практики виділяють подібні підстави оскарження повідомлення про підозру: 1) порушення процесуального порядку вручення повідомлення про підозру; 2) необґрунтованість підозри; 3) неналежний суб'єкт складання та вручення повідомлення про підозру, а також невідповідність її змісту вимогам КПК України [10].

Погоджуємось із думкою Н. В. Глинської та Д. І. Клепки щодо неприпустимості ігнорування як процедурного (дотримання порядку вручення повідомлення про підозру), так і сутнісного (якості повідомлення про підозру) компоненти законності при здійсненні повідомлення про підозру [9, с. 22]. Втім, перевірка дотримання саме сутнісного компонента під час оскарження повідомлення про підозру є справжнім викликом для захисників. Така проблематика викає із кількох підстав та передумов.

По-перше, в судовій практиці напрацьований своєрідний критерій меж перегляду обґрунтованості підозри як підстави для її скасування залежно від ступеня обмеження прав і свобод підозрюваного, що впливають (можуть бути пов'язані) із прийняття відповідного процесуального рішення. При цьому, слідчі судді виходять із таких стандартів:

а) **стандарт «достатніх підстав (доказів)»** (п. 3 ч. 1 ст. 276 КПК України), що застосовується у разі, коли повідомлення про підозру спричинює лише виникнення обов'язків підозрюваного, передбачених пунктами 1 та 3 ч. 7 ст. 42 КПК, та не тягне для нього інших обмежень. В цьому разі наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення повинна досягати *мінімальної рівня відповідного стандарту доказування (переконання)*, необхідного для виправдання втручання в права, свободи і законні інтереси людини. Цей стандарт є нижчим, ніж стандарт «обґрунтованої підозри» і зводиться до наявності доказів, котрі лише об'єктивно пов'язують підозрюваного з певним кримінальним правопорушенням (*демонструють причетність до його вчинення*) і є достатніми, щоб виправдати подальше розслідування для висування обвинувачення або спростування такої підозри [11].

б) стандарт «обгрунтованої підозри» (п. 1 ч. 3 ст. 132 КПК України), що застосовується для обгрунтування необхідності більш серйозного обмеження прав, свобод і законних інтересів людини через, зокрема, застосування заходів забезпечення кримінального провадження та не зумовлює наділення підозрюваного додатковими правами. Хоча національне законодавство і не містить визначення терміну «обгрунтована підозра», такий стандарт упровадженний з урахуванням практики Європейського суду з прав людини та означає, що існують факти чи інформація, котрі *можуть переконати об'єктивного спостерігача* у тому, що особа, про яку йдеться, могла вчинити правопорушення (суди часто покликаються на рішення ЄСПЛ у справах «Фокс, Кемпбел і Гартлі проти Сполученого Королівства» від 30.08.1990 та «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21.04.2011, хоча в наведених справах йде мова про обгрунтованість підозри саме в момент затримання). Виходячи із цього стандарту, слідчий суддя в ході перевірки обгрунтованості повідомленої підозри, оцінює надані йому докази не в контексті їх достатності і допустимості для встановлення наявності чи відсутності вини особи у вчиненні кримінального правопорушення, доведення чи не доведення її винуватості, а лише з метою визначення вірогідності та достатності підстав для висновку про причетність особи до вчинення злочину, а також чи є підозра обгрунтованою, щоб виправдати подальше розслідування або висунення обвинувачення [12].

Таким чином, під час розгляду скарги на повідомлення про підозру частина слідчих суддів, надаючи оцінку обгрунтованості такої підозри, першочергово враховує обсяг обмеження прав підозрюваного (тобто застосування щодо нього заходів забезпечення кримінального провадження). Проте, такий підхід, на наше переконання, не можна вважати правильним, адже в цьому разі право на ефективний судовий захист підозрюваного, де факто, ставиться в залежність від обрання відносно нього запобіжного заходу, а якщо такий не обирався – скасувати повідомлення про підозру з цієї підстави буде майже неможливо.

По-друге, врахування згаданого вище стандарту «обгрунтованої підозри» не рідко тягне за собою оцінку іншого судового рішення – ухвали слідчого судді про обрання запобіжного заходу з наданням такому рішенню преюдиційного значення. До прикладу, в ухвалі від 23.01.2024 у справі №991/11249/23 Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду скасувала ухвалу слідчого судді про скасування повідомлення про підозру вказавши, з-поміж іншого, на те, що у кримінальному провадженні відносно підозрюваного обирався запобіжний захід, в ході обрання якого сторона захисту покликала на необгрунтованість підозри як при розгляді клопотання слідчим суддею, так і при його перегляді судом апеляційної інстанції. Суд зазначив, що обгрунтованість підозри та застосування щодо підозрюваного запобіжного заходу була підтверджена ухвалою суду апеляційної інстанції під час перегляду ухвали про обрання запобіжного заходу, тобто за більш суворим стандартом доказування (особливо з урахуванням застосування щодо підозрюваного найсуворішого запобіжного заходу). Відтак, суд покликався на необхідність застосування поваги до принципу «остаточності» судового рішення (*res judicata*) [11].

Тобто, якщо сторона захисту заявляє про необгрунтованість підозри під час обрання запобіжного захисту (і навіть у разі, якщо ні, адже можливість обрання запобіжного заходу прямо залежить від існування обгрунтованої підозри), проте слідчий суддя дійшов висновку в ході обрання запобіжного заходу про її обгрунтованість, право на оскарження повідомлення про підозру з цієї підстави фактично нівелюється.

По-третє, відмовляючи в задоволенні скарг на повідомлення про підозру, слідчі судді та суди апеляційної інстанції вказують, що питання правильності кваліфіка-

ції дій підозрюваної особи, як і наявності чи відсутності в її діях складу кримінального правопорушення, вирішуються виключно вироком суду, а тому покликаються на неможливість визнати повідомлення про підозру необгрунтованим, якщо захистом оспорується кваліфікація дій підозрюваного чи наявність в таких діях складу злочину [13, 14]. Між тим, у вже згаданій вище ухвалі від 23.01.2024 у справі №991/11249/23 Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду висувала, що скасування повідомлення про підозру з підстав неточної кваліфікації може мати місце лише а) за наявності вагомих підстав вважати, що така неточна кваліфікація має певну приховану мету зі сторони обвинувачення (як-то маніпуляції із тяжкістю інкримінованого злочину, що дають право на проведення певних негласних слідчих (розшукових) дій); б) якщо така кваліфікація є очевидно неправильною [11].

Поряд з тим, існують загальні проблемні аспекти реалізації функції захисту в ході оскарження повідомлення про підозру, тобто не лише з підстав її необгрунтованості, а саме:

1) Право на оскарження повідомлення про підозру в об'єднаному чи виділеному кримінальному провадженні, відомості щодо якого (первинно) були внесені до ЄРДР часто ставиться під сумнів. Так, законодавець, доповнюючи частину 1 ст.303 КПК України пунктом 10, вказав, що ці зміни не мають зворотньої дії в часі та застосовуються до справ, по яким відомості про кримінальне правопорушення, внесені в ЄРДР після введення в дію цих змін – після 15.03.2018. На жаль, чимало суддів, слідчих та прокурорів звужують зміст поняття «справа» лише до номеру кримінального провадження в ЄРДР, що є безпідставним. Цілком погоджуємось із твердженням Н. В. Глинської, І. В. Басистої та О. М. Дроздова про те, що право оскаржити повідомлення про підозру в об'єднаному кримінальному провадженні все ж є у сторони захисту, якщо хоча б одні матеріали досудового розслідування із цього об'єднаного кримінального провадження внесені в ЄРДР після 15.03.2018 [15, с. 115]. Такий же підхід потрібно екстраполювати і до виділених матеріалів кримінального провадження.

2) Визначення в п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України строку, до спливу якого скарга на повідомлення про підозру не може бути подана, не видається виправданим та послідовним підходом законодавця. Таку «відкладену» можливість ще раніше було запроваджено, зокрема в ч. 5 ст. 201 КПК України щодо права підозрюваного, обвинуваченого звернутися до слідчого судді із клопотанням про зміну запобіжного заходу після спливу тридцяти днів з дня постановлення попередньої ухвали про застосування, зміну або відмову у зміні запобіжного заходу, якщо стороною захисту не зазначено нових обставин, що не були предметом розгляду слідчим суддею, судом [16]. У наведеній нормі запровадження такого строку не порушує прав підозрюваного, обвинуваченого, адже останні: а) мали можливість висловлювати свої заперечення та доводи під час розгляду попереднього клопотання про застосування, зміну або відмову у зміні запобіжного заходу, подавати власні докази та висловлюватися щодо поданих стороною обвинувачення доказів; б) мають право подати відповідне клопотання до спливу встановленого строку, якщо у такому клопотання зазначені нові обставини, котрим не надавалась оцінка слідчим суддею. У випадку із повідомленням про підозру підозрюваний не має змоги висловлювати свої заперечення саме щодо суті підозри (заперечення щодо обгрунтованості підозри від час обрання запобіжного заходу тут не приймаються до уваги, адже за результатом їх врахування слідчим суддею позбавлений права скасовувати повідомлення про підозру), надавати докази в спростування обгрунтованості такої чи щодо недотримання вимог КПК України при її врученні чи складанні. Відтак, оскарження повідомлення

про підозру є єдиним механізмом, що дає право підозрюваному процесуально відреагувати на це повідомлення. Обмеження цього права певним строком суперечить не лише принципу забезпечення права на захист, але й свідчить про порушення статті 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод в частини права особи на ефективний засіб правового захисту [17]. Розглядуване питання додатково ускладнюється тим, що до спливу визначеного у п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України строку досудове розслідування може бути завершено, скажімо, шляхом направлення до суду обвинувального акта. За таких умов, право на оскарження повідомлення про підозру залишиться ілюзорним, адже за наслідками проведення підготовчого засідання суд не наділений повноваженнями скасовувати повідомлення про підозру. Тому, пропонуємо у п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України формулювання «*після спливу одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або двох місяців з дня повідомлення особи про підозру у вчиненні злочину*» виключити.

3) На думку деяких дослідників реалізація стороною захисту права на оскарження повідомлення про підозру суперечить презумпції невинуватості, а також таким засадам кримінального провадження, як доступ до правосуддя та забезпечення права на захист [8, с. 321]. Проте, з такою позицією погодитись не можемо. Нагадуємо, оскарження повідомлення про підозру є *правом* стороною захисту, а не її обов'язком, а отже реалізація чи не реалізація цього права є наслідком обрання та дотримання певної тактики захисту, що формується на основі зважування підозрюваним та його захисником усіх очікуваних наслідків (як процесуального, так і майнового та немайнового характеру). Відтак, якщо підозрюваний та його захисник вважатимуть, що скасування повідомлення про підозру у конкретному кримінальному провадженні забезпечить припинення кримінального переслідування підозрюваного, та саме цю мету переслідує захист (а не, скажімо, ухвалення виправдувального вироку), підстав стверджувати про порушення презумпції невинуватості чи інших засад кримінального судочинства ми не

вбачаємо. Втім, скасування повідомлення про підозру слідчим суддею не унеможливило «повторне» складання та вручення повідомлення про підозру з урахуванням тих недоліків та порушень, що стали підставою для його скасування. Наведене слід враховувати стороні захисту при вирішенні питання щодо доцільності оскарження повідомлення про підозру під час досудового розслідування (до прикладу, у разі порушення порядку вручення повідомлення про підозру стороною захисту може бути більш зацікавленою в тому, щоб заявити про цю обставину на стадії судового розгляду).

Висновки. Окреслена проблематика свідчить про суттєві труднощі, що виникають в стороні захисту в ході оскарження повідомлення про підозру детектива як процесуального рішення, з якого розпочинається притягнення особи до кримінальної відповідальності. З огляду на те, що іншого способу процесуально «відреагувати» на означене процесуальне рішення, що матиме наслідком його скасування, окрім як оскаржити повідомлення про підозру, у стороні захисту немає, необхідно сформувати єдиний підхід у судовій практиці до розуміння підстав для скасування повідомлення про підозру. Не менш важливим з точки зору реалізації функції захисту щодо оскарження цього процесуального рішення є якнайшвидше виключення із КПК України встановленого у ньому збільшеного строку оскарження повідомлення про підозру. Поряд з тим, значним поштовхом для формування послідовного та передбачуваного підходу до розуміння підстав скасування повідомлення про підозру слугуватиме внесення змін до п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України. Виходячи з наведеного, пропонуємо викласти п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України в редакції такого змісту: «*10) повідомлення слідчого, дізнавача, прокурора про підозру з підстав порушення вимог цього Кодексу щодо змісту письмового повідомлення про підозру, його порядку складання чи вручення, або якщо підозра є необгрунтованою, але не пізніше закриття прокурором кримінального провадження або звернення до суду із обвинувальним актом – підозрюваним, його захисником чи законним представником*».

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 13.08.2020 у справі №200/13490/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91063754>.
2. Глинська Н.В., Лобойко Л.М., Шило О.Г. Повідомлення про підозру: правомірність застосування порядку, передбаченого КПК для вручення повідомлень. *Юридичний вісник України*. 2017. № 45 (1166). URL: <https://ivpz.kh.ua/uk/%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0>.
3. Гринюк В. О. Спростування стороною захисту підозри (первинного обвинувачення) під час досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 3. С. 34–39.
4. Терещук С.С. Деякі процесуальні аспекти проблемних питань щодо оскарження повідомлення особи про підозру. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу*. Харків, 2017. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/08_11_2017/pdf/155.pdf.
5. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : Закон України № 2147-VIII в редакції від 18.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n278>.
6. Скасування підозри: законодавче підґрунтя, проблеми, поради фахівців. URL: <https://polishchuk.kiev.ua/news/skasuvannja-pidozri-zakonodavche-pidgruntja-problemi-poradi-fahivciv..html>.
7. Муляр Г.В., Ховпун О.С., Часова Т.О. Механізм оскарження повідомлення про підозру як засіб захисту прав підозрюваної особи. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 3. С. 220.
8. Слюсарчук Х.Р. Оскарження повідомлення про підозру у кримінальному провадженні: Contra Spem Spero! *Право і суспільство*. № 4, 2019. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/4_2019/49.pdf.
9. Глинська Н. В., Лепка Д. І. Оскарження повідомлення про підозру під час досудового розслідування *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 4. URL: https://vkslaw.knu.ua/images/verstka/4_2019_HLYNSKA_KLEPKA.pdf.
10. Оскарження повідомлення про підозру. URL: <https://advokat-zhuk.com.ua/povidomlennja-pro-pidozru/>.
11. Ухвала Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 23.01.2024 у справі № 991/11249/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116628371>.
12. Ухвала Вищого антикорупційного суду від 08.01.2024 у справі № 991/11249/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116252499>.
13. Ухвала Вищого антикорупційного суду від 18.03.2024 у справі № 991/2074/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117851022>.
14. Ухвала Новозаводський районний суд м. Чернігова від 26.01.2024 у справі № 751/262/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116621420>.
15. Глинська Н. В., Басиста І.В., Дроздов О.М. Проблеми забезпечення прав особи при оскарженні повідомлення про підозру в об'єднаному кримінальному провадженні. *Нове українське право*. Вип. 1 2024. С. 105–118. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.1.13>
16. Кримінально-процесуальний кодекс України : Закон України від 28.12.1960 № 1001-05 у редакції від 18.07.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 15.08.2024).
17. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.